

S V O B O D A zvířat

Obsah

„Jedovaté kožešiny: Dopady výroby kožešin na životní prostředí a nebezpečí pro lidské zdraví“	3
Kampaň Za nahrazení pokusů na zvířatech	5
Kampaň Proti srsti	6
Zajímavosti ze světa	7
Veganské recepty	8
Distribuce Svobody zvířat	8

Milé čtenářky, milí čtenáři,

jsme rádi, že se s Vámi setkáváme u dalšího čísla našeho čtvrtletníku.

V úvodním článku jsme se tentokrát zaměřili na problematiku dopadů chovu kožešinových zvířat a výroby kožešin na životní prostředí. Následující odstavce představují novinky z našich dvou hlavních kampaní. Mimo jiné se dozvíte o nových alternativních metodách k testu kožní dráždivosti či o snahách Evropské komise oslabit zákaz testování kosmetiky v EU skrze výjimky pro další 2 typy pokusů na zvířatech (test kožní senzibilizace a karcinogenity). Tradičně Vás také budeme informovat o aktuálním vývoji zákazu obchodování s tuleními výrobky v rámci EU a o novinkách ze soutěže DAF, která již zná výherce česko-slovenského i evropského kola pro rok 2010. Mnoho zajímavého se událo samozřejmě i ve světové ochraně zvířat – mezi velká překvapení patří např. schválení zákazu býčích zápasů v Katalánsku. Na závěr jsme pro Vás připravili dva lákavé veganské recepty.

Přejeme Vám příjemně strávené poslední podzimní týdeny tohoto roku a těšíme se na shledání nad stránkami dalšího čísla našeho zpravodaje.

Lenka Hecová a Lucie Moravcová

Zpravodaj o. s. Svoboda zvířat

Číslo: IV / 2010

Vychází: listopad 2010

Náklad: 1 000 výtisků

Registrace: MK ČR E 13810

Vydává: o. s. Svoboda zvířat, Koterovská 84, Plzeň

Autoři/autorky článků:

Mgr. Veronika Charvátová, PhDr. Lucie Moravcová,
Tomáš Popp, Bc. Barbora Večlová

Šéfredaktorka: MUDr. Lenka Hecová

Jazykové korektury: Edita Kotorová

Hlavní distribuce: Svoboda zvířat Plzeň

Grafická úprava: Hana Lehmannová (hanja.eu)

Vytištěno na recyklovaném papíru.

Svoboda zvířat

Svoboda zvířat (SZ) je celostátní nezisková organizace pro ochranu zvířat, sdružující osoby sympatizující s jejími cíli. Vychází z myšlenky, že každý život má svou vlastní neopakovatelnou hodnotu, která není závislá na momentálním hodnocení člověkem. Svoji činnost SZ zahájila v roce 1994. Snaží se změnit vztah lidí ke zvířatům. Nejde jen o zlepšení životních podmínek zvířat (ačkoliv z krátkodobého hlediska s tímto přístupem SZ souhlasí). Hlavní snahou je změnit pohled na zvířata tak, aby byla vnímána jako tvorové, kteří mají hodnotu sami o sobě. Zacházení s nimi by nemělo být hodnoceno podle jejich možného užítku pro člověka. Celá činnost SZ je založena na myšlence nenásilí a nepřekročení osobní svobody jednotlivce.

SZ pořádá odborné konference, besedy, výstavy, infostánky, promítání dokumentárních filmů, ochutnávky veganských jídel atd. V rámci osvětových kampaní vydává letáky, brožury, plakáty i filmové dokumenty. V současné době se SZ soustředí především na kampaně za ukončení chovu tzv. kožešinových zvířat a za nahrazení pokusů na zvířatech. Velkou váhu přikládá ekologické a etické výchově – její lektori úspěšně přednáší o ekologii a ochraně zvířat na základních, středních a vysokých školách i dalších veřejných místech. V rámci kampaní organizuje SZ petiční akce, demonstrace, připomínkuje návrhy zákonů a vyhlášek týkajících se ochrany zvířat, vypracovává z hlediska ochrany zvířat příznivější návrhy, jedná s úřady, zúčastňuje se správních řízení, lobuje atd. V rámci propagace kosmetiky a prostředků pro domácnost netestovaných na zvířatech SZ uděluje mezinárodní certifikáty Humánní kosmetický standard a Humánní standard pro prostředky pro domácnost českým společnostem, které splňují daná kritéria. Eticky zodpovědným obchodníkům s oděvy uděluje certifikát Obchod bez kožešin. V roce 2006 otevřela SZ v Praze 5 informační centrum, kde zprostředkovává zájemcům informace ze všech oblastí ochrany zvířat. Další informační centrum funguje dlouhodobě v plzeňské kanceláři SZ, která je zároveň hlavním sídlem organizace.

SZ spolupracuje s českými i zahraničními organizacemi na ochranu zvířat, které sledují podobné cíle. V rámci mezinárodní spolupráce je SZ členem RSPCA (Královské společnosti pro ochranu zvířat), WSPA (Světové společnosti na ochranu zvířat), FFA (Aliance za módu bez kožešin) a ECEAE (Evropské koalice za ukončení pokusů na zvířatech). Vedle těchto organizací spolupracuje s mnoha dalšími zahraničními partnery z Evropy (InterNICHE, VIVA) i USA (HSUS, PETA). SZ se také snaží o diskuzi a spolupráci se státními orgány ochrany zvířat – Ústřední komisí pro ochranu zvířat, Státní veterinární správou, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí.

Zhruba 40% příjmů tvoří granty, které jsou určeny na specifické projekty a pochází od českých i zahraničních nadací či mezinárodních organizací. Další 15% příjmů získává SZ jako příspěvky od zahraničních organizací na ochranu zvířat (Fur Free Alliance, RSPCA, PRO TIER, BUAV, WSPA). 40% představují příjmy od drobných dárců a zhruba 5% získává SZ z prodeje propagačních předmětů a z organizování benefičních akcí. SZ nepřijímá peníze od firem, které profitují z využívání zvířat.

V průběhu své patnáctileté existence zaznamenala SZ řadu úspěchů. Patří mezi ně např. prosazení zákazu testování kosmetiky a jejích složek na zvířatech v ČR, uzavření kožešinové farmy v Milevsku a v Souměří, podíl na prosazení zákazu dovozu a prodeje psích a kočičích kožešin v EU či zákazu uvádění výrobků z tuleňů na trh v EU. Avšak největším úspěchem, který v oblasti ochrany zvířat SZ pozoruje, je posun veřejnosti ve smyslu vnímání zvířat jako cítících plnohodnotných bytostí.

„Jedovaté kožešiny: Dopady výroby kožešin na životní prostředí a nebezpečí pro lidské zdraví“

Svoboda zvířat vydala v létě český překlad nového dokumentu, který přináší vyčerpávající **odpověď** na otázku, jaké dopady má výroba kožešin na životní prostředí a na lidské zdraví. Dokument s názvem **„Jedovaté kožešiny: Dopady výroby kožešin na životní prostředí a nebezpečí pro lidské zdraví“** vydala americká organizace **The Humane Society of the United States (HSUS)**. Dokument velmi jasně a stručně shrnuje poznatky o škodlivých účincích kožešinové výroby nejen na životní prostředí, ale i na lidské zdraví. K etickým argumentům a argumentům velmi špatné životní pohody (welfare) tzv. kožešinových zvířat tak přidává další důvody pro zákaz chovu tzv. kožešinových zvířat. Ještě více **potvrzují zbytnost a nesmyslnost tohoto krutého průmyslu. Vzhledem k tomu, že se o těchto negativních aspektech kožešinové produkce příliš nemluví, rozhodli jsme se otisknout pro Vás ve Zpravodaji části dokumentu.**

„Během několika posledních let neustále narůstal odpor americké společnosti vůči pravým kožešinám. Ve stejném období byly zveřejněny záběry z Číny ukazující zvířata stahovaná ještě zaživa z kůže a současně bylo odhaleno, že mnoho oděvních společností nesprávně označovalo pravé kožešiny, přičemž velké množství pocházelo právě z Číny. Z těchto důvodů se mnoho firem i zákazníků rozhodlo nekupovat pravé kožešiny – obchodníci začali přijímat tzv. bezkožešinovou politiku prodeje a zákazníci začali využívat své nákupní síly a podporovat obchody bez kožešin. Snad právě za účelem odvrácení pozornosti od těchto problematických záležitostí zveřejnila Kanadská rada pro kožešiny (Fur Council of Canada, FCC) v zimě roku 2007 svoji reklamní kampaň a zahájila novou s heslem „Kožešina je zelená“ (Fur Is Green), ve které nabízí zvířecí kožešiny jako „eko-módu“. Avšak v dnešní době, kdy je „zelená“ móda populární, jsou vůči různým formám „greenwashingu“ (vydávání výrobků za šetrnější k životnímu prostředí, než ve skutečnosti jsou) uvědomělí spotřebitelé ostražití. Podle kritérií stanovených FCC by oděvy a doplňky označené jako „šetrné k životnímu prostředí“ měly být vyrobeny z přírodních materiálů, které jsou obnovitelné, odolné, trvanlivé, recyklovatelné a biologicky odbouratelné a při jejich výrobě, použití i likvidaci je efektivně využívána energie. V následujících odstavcích se budeme zabývat tvrzeními, kterými se výrobci kožešin chlubí. Ukážeme, nakolik je využití zvířecích kožešin v módním průmyslu vzdálené představě o „šetrnosti k životnímu prostředí“. Výroba kožešiny pro oděvní průmysl s sebou naopak nese značná rizika a dopady jak na životní prostředí, tak na lidské zdraví. Pokud vás zajímá životní prostředí, raději nekupujte, nenoste a neprodávejte zvířecí kožešiny.

Výroba kožešin velmi škodí životnímu prostředí. Silně je znečišťuje, spotřebovává mnoho energie a devastuje ekosystémy.

Znečištění vody

Norci, lišky, činčily, králíci a další zvířata s atraktivní kožešinou se hromadně chovají v drátěných klecích na kožešinových farmách, které vytvářejí 85% světového trhu s kožešinami. Zvířecí odpady obsahují vysoké koncentrace dusíku a fosforu. Studie Michiganské státní univerzity (Michigan State University) z roku 2003 v Modré

chovatelské knize o chovu kožešinových zvířat (The Fur Rancher Blue Book of Fur Farming) uvádí, že „americký průmysl zpracování kožešin z norků produkuje každý rok téměř 1 000 tun fosforu a znečišťuje tak životní prostředí“. Zvýšené hodnoty dusíku a fosforu jsou považovány za nejčastější formu znečištění vody ve Spojených státech amerických. Nejsou-li chemikálie obsažené v odpadech kožešinových farem řádně odstraněny, znečišťuje jejich odtok a prosakování vodní ekosystémy v okolí farmy. Ve větším množství může eutrofizace dusíkem způsobit snížení obsahu kyslíku a následný úhyn ryb.

Znečištění ovzduší

Při výrobě kožešin jsou uvolňovány nejen plyny ze zvířecích výkalů, ale také nebezpečné škodliviny vznikající při likvidaci kadáverů zvířat zpopelňováním, což je zcela běžně používaná metoda likvidace. Tyto emise mohou obsahovat oxid uhelnatý (CO), oxidy dusíku (NO_x), oxid siřičitý (SO₂), kyselinu chlorovodíkovou (HCl), těžké organické látky (VOC), dioxiny, jemné, pevné nebo kapalné částice a těžké kovy. Evropská komise považuje znečišťování ovzduší za jeden z hlavních problémů kožedělného průmyslu, protože během běžné manipulace s kůžemi dochází k vypouštění toxických a zapáchajících látek.

Jak moc je znečištění plynoucí z výroby kožešin závažné?

Úřad Evropské komise pro integrovanou prevenci a kontrolu znečištění (European Commission Integrated Pollution Prevention and Control Bureau) v dokumentu pojednávajícím o nejlepších dostupných technikách zpracování kůží a kožešin (Reference Document on Best Available Techniques for the Tanning of Hides and Skins) z roku 2003 uvádí, že považuje kožedělný průmysl za „potenciálně znečišťující“. Systém průmyslového znečištění (The Industrial Pollution Projection Sys-

tem) řadí upravování a barvení kožešin k pěti průmyslovým odvětvím, která nejvíce znečišťují půdu toxickými kovy. V roce 1991 udělila americká Agentura ochrany životního prostředí (U.S. Environmental Protection Agency, EPA) šesti výrobcům kožešin za způsobené znečištění pokutu ve výši 2,2 milionu dolarů. Obvinila je z porušení pravidel pro nakládání s nebezpečnými odpady a dále uvádí, že „rozpuštědla používaná v těchto procesech mohou způsobovat dýchací obtíže a jsou řazena mezi potenciální karcinogeny“. Rovněž čínská vláda je značně znepokojená znečištěním způsobeným továrnami na barvení kožešin. V prosinci 2007 bylo v jedné z publikací o kožešinovém průmyslu (The Trapper & Predator Caller) oznámeno, že Čína zvažovala uložení kárného poplatku módnímu a kožedělnému průmyslu jako trest pro „odvětví, která způsobují nadměrné znečištění“.

Spotřeba energie

Energie je spotřebovávána ve všech fázích kožešinové výroby. K tomu je ještě zapotřebí připočítat vysoké energetické nároky na přepravu surové zvířecí kůže a hotových kožešinových oděvů po celém světě, a to během všech fází kožešinové výroby – počínaje dopravou krmiv do kožešinových farem nebo k loveckým zařízením včetně jejich neustálé kontroly, přes přepravu surové zvířecí kůže na mezinárodní aukce a k výrobcům oděvů, do barvení, továren, velkoobchodů, maloobchodů a dovozem k zákazníkovi konče. Církevní charitativní spolek z Pew (Pew Charitable Trusts) a Škola veřejného zdraví Johna Hopkinse v Bloomberg (Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health) uvádějí ve zprávě z roku 2008 při popisu příkonu nezbytného pro intenzivní provoz živočišných farem, že toto odvětví je takřka plně závislé na fosilních palivech.

Obrovské množství paliva spotřebují lovci kožešinových zvířat při kontrolách nastražených pastí, při odstraňování chycených mrtvých a umírajících zvířat a při kladení nových pastí. V mnoha státech USA s nejobtížnějším lovem zvířat pomocí pastí, jako je Michigan, Ohio a Wisconsin, se po dobu 3–4 měsíční lovecké sezóny po lovcích vyžaduje každodenní kontrola pastí. Kontroly jsou prováděny ve vozidlech na benzínový pohon (například v nákladních automobilech), na motorových saních, čtyřkolkách, a dokonce i z letadel. Při lovu v některých hůře dostupných částech Aljašky se při používání motorových saní „spaluje mnoho galonů drahého paliva“. Lovci skutečně spotřebovávají tak velké množství benzínu, že je strmý nárůst ceny za galon může přimět ke snižování počtu či odstraňování kladených pastí.

Při určování množství energie potřebné k provozování koželužen je dle Evropské komise nezbytné „připočítat spotřebu energie na výrobu elektřiny, vytápění a kompresi vzduchu, a to

především u procesů s nejvyšší spotřebou, jako jsou např. úprava odpadních vod a sušení kožešin“.

V manuálu pro chovatele kožešinových zvířat zvaném Zpracování produktů z norků (Mink Production) se rozvíjí diskuse mezi Dánskou asociací chovatelů kožešinových zvířat (Danish Fur Breeders Association) a časopisem Scientifur o spotřebě energie při zpracování a sušení kůží: „Aby byla koželužská dílna kompletní, nesmí v ní chybět skladová místnost, v níž je udržována teplota mezi 10 až 12°C... vlhkost pak v rozmezí 70–80 %.“ Rovněž sušárny vyžadují stálou teplotu a systém pro vypouštění kontrolovaného množství vody, který je závislý na dodávkách energie.

Spotřeba energie ve výrobě kožešin pro módní průmysl nekončí koupí výrobku z kožešiny zákazníkem. Americká informační rada pro kožešinový průmysl (The Fur Information Council of America) vyzývá majitele kožešin, aby je skladovali v komerčních skladech specializovaných na kožešiny, v nichž „je výměna vzduchu pečlivě regulována, teploty jsou udržovány pod 50°F a stálá vlhkost na 50 %“. Podle Sandyho Parkera, známého analytika a zpravodaje specializujícího se na výrobu kožešin, je hlavním smyslem letních chladných skladů to, že pro mnoho maloobchodníků představují „nejlukrativnější aspekt podnikání (v rámci kožešinového průmyslu)“.

Oděvy z kožešin jsou vyráběny pomocí žíravín a toxických chemikálií, které jsou nebezpečné pro lidské zdraví

Zvířata chovaná na farmách pro kožešinu jsou usmrcována plynem, zlomením vazů, análními a genitálními elektrošoky, v případě pastí jsou pak ubita, utopena, zastřelena či uškrcena v pastech. Poté je jim kůže stažena z těla, a to mnohdy ještě v době, kdy jsou při vědomí. Surové kůže se posílají na vyčistění, dále případně na obarvení, bělení nebo k jiným úpravám. Při běžných metodách úpravy kůží se používá formaldehyd a chrom, tedy chemikálie, které jsou považovány za karcinogenní látky a jsou pro lidský organismus toxické i v jiných ohledech. Mezi další chemikálie, které mohou být použity či vypouštěny při zpracování a barvení kůží a které se objevují na jednom či více seznamech toxických látek americké vlády, patří hliník, amoniak, chlor, chlorbenzen, měď, etylenglykol, olovo, metanol, naftalen, kyselina sírová, toluen a zinek.

Průmyslově zpracované kožešiny nejsou ani přírodní ani biologicky odbouratelné

Ačkoliv ještě neexistuje přesná definice slova „přírodní“ (především v vztahu s označováním a prodáváním potravin, kosmetiky a výrobků oděvního průmyslu), existuje mezi vládními agenturami obecný konsensus o tom, že „přírodní“ produkty jsou takové, které potřebují minimum úprav a do nichž nebyly přidány žádné chemikálie ani jiné látky, jejichž existenci bychom v nich normálně nepředpokládali.

Inhibice rozkladu

Výše uvedené chemikálie představují jen vzorek ze všech těch, které jsou při úpravě a barvení kožešin používány. Aby kožešiny byly využitelné pro módní průmysl, jsou vždy upravovány. Úprava je nezbytná k tomu, aby se předešlo biologickému rozkladu. V přírodním procesu před samotnou úpravou „se používá kuchyňská sůl na odstranění vlhkosti z kůže, tzv. inhibice rozkladu“. Cílem je upravit kožešiny před prodejem a zastavit přírodní proces jejich rozkladu. Pojem „přírodní“ není na místě ani v souvislosti s původem většiny kožešin na světě. Mezinárodní federace kožešinového obchodu (The International Fur Trade Federation) konstatuje, že „divoká kožešinová zvířata představují okolo 15 % celkového světového obchodu s kožešinou“. Zbýlých 85 % pochází ze zvířat, která jsou chována ve farmových chovech. Farmy většinou sestávají z prázdných jednoduchých klecí, v nichž zvířata prožijí svůj život mimo svá přirozená místa výskytu a bez velkých možností pohybu.

Jejich svoboda pohybu je přísně omezená, zvířata nemohou projevat své přirozené chování (např. hrabání u lišek nebo plavání u norků). Následkem takového stresu vykazují zvířata „stereotypní chování“ – abnormální a často se opakující chování, kroužení či další pohyby, které mohou být indikátory špatné životní pohody (welfare) zvířat.

Chtytání ohrožených druhů zvířat

K závažnému poškozování přírody dochází i při získávání kožešin z divokých zvířat, obzvláště co se ohrožených druhů týče. Tři nejčastěji používané typy pastí, tedy pasti sklapovací, čelistové či oka, dokážou chytit nebo zabít jakékoli zvíře, které je spustí. Pastí nedokážou rozlišit mezi zvířaty, a proto se do nich mohou chytit také chráněné či ohrožené druhy zvířat, jakými jsou vlk americký, rys, orl bělohlavý, ale i mnoho dalších zvířat, která nejsou záměrně lovena, včetně domácích zvířat či loveckých psů. Za ohrožený druh je v současné době dle Zákona na ochranu ohrožených druhů (Endangered Species Act69) považován vlk americký, jenž je často omylem chytán do ok nastražených na kočky či do jiných pastí připravených na jiná kožešinová zvířata. Americký úřad pro rybu a divokou zvěř (U.S. Fish and Wildlife Service) vytvořil za účelem záchrany vlka amerického internetovou stránku s tipy, jak chytání vlků do pastí zabránit. Rys kanadský je v současnosti považován za ohrožený druh, přesto záznamy z roku 2007 ze soudního procesu proti Ministerstvu pro přírodní zdroje v Minnesotě (Minnesota Department of Natural Resources, DNR) ukázaly, že od roku 2002 bylo více než tucet rysů zraněno nebo zabito v pastech. Americké organizace na ochranu zvířat Humane Society of the United States (HSUS) a Help Our Wolves Live (HOWL) úspěšně žalovaly ministerstvo za porušení Zákona na ochranu ohrožených druhů. Ministerstvo schválilo a legalizovalo pasti na kožešinová zvířata, čímž poškodilo chráněné druhy. Dle dat ministerstva dochází také k úbytku orlů bělohlavých (ohroženého druhu podle Zákona na ochranu ohrožených druhů) v důsledku náhodného chycení do pastí.

Závěr: zvířecí kožešina není „zelená“

Pokud se držíme kritérií stanovených FCC pro určení environmentálně přátelského produktu, docházíme k závěru, že vzhledem k tomu, že produkce kožešin intenzivně znečišťuje životní prostředí, spotřebovává velké množství energie a nelze ji zařadit mezi přírodní procesy, kožešina nemůže být považována za výrobek šetrný k životnímu prostředí. Protože je navíc při zpracování kůže používáno mnoho toxických a karcinogenních chemikálií, příhodnější závěr zní, že běžná produkce kožešinového oblečení a doplňků představuje riziko pro lidské zdraví i životní prostředí.

I když je tento text věnovaný převážně environmentálním aspektům kožešinové výroby, nechceme opomíjet ostatní problémy tohoto průmyslu, jakými jsou především dobře zdokumentované problémy životní pohody kožešinových zvířat a krutost, která je se zabitím více než 75 milionů kožešinových zvířat ročně (kvůli zbytnému produktu) spojena. Na základě znalostí škodlivých dopadů kožešinového průmyslu na naši vodu, vzduch, ekosystémy a všechny druhy v nich, na zvířata chytaná pomocí pastí i ta chovaná na farmách a v neposlední řadě na lidské bytosti, by měl každý zodpovědně uvážit, zda kupovat či prodávat právě kožešiny. Až si budete kupovat nový kabát, pamatujte, že existuje mnoho alternativních tkanin, jejichž produkce se nepodílí na krutém a pro přírodu škodlivém kožešinovém průmyslu...

Celý překlad dokumentu "Toxic Fur: The Impacts of Fur Production on the Environment and the Risks to Human Health" vydaného společností The Humane Society of the United States (HSUS) v roce 2009, včetně kompletních odkazů na výše citované zdroje najdete na www.protisrsti.cz/ke-stazeni.htm.

Kampaň

Za nahrazení pokusů na zvířatech

Mezi společnostmi s certifikátem Humánní kosmetický standard (HCS), které netestují výrobky ani složky na zvířatech a které jsou dostupné v ČR, přibyla společnost Himalaya Herbals, která vyrábí tělovou a pleťovou kosmetiku. Seznam firem s HCS naleznete na webu www.netestovanonazviratech.cz.

OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) přijala 22. července 2010 novou směrnici pro testování dráždivosti kůže metodami bez použití zvířat. Směrnici by se nyní měly řídit společnosti a vlády po celém světě. Směrnice OECD umožňuje použití tří modelů lidské kůže, které nahradí test na králících, tradičně používaný ke stanovení dráždivosti kůže. Chemická látka je při něm nanesena na oholenou, vrchní vrstvu zbarvenou kůži na zádech zvířat. Nové metody namísto toho poskytují humánní a přesnější posouzení potenciálního poškození lidské pokožky danou látkou. K výrobě trojrozměrných modelů kůže se používají kožní buňky získané z chirurgických zásahů. Více informací naleznete na www.pokusynazviratech.cz/novinky/oecd-schvalila-nahrazeni-krutych-testu-na-kralicich.htm.

Bohužel Vás ale musíme informovat také o snaze Evropské komise oslabit zákaz testování kosmetiky v EU. Nyní platí zákaz testování kosmetiky na zvířatech včetně kosmetických složek a včetně dovozu kosmetiky otestované na zvířatech ze zemí mimo EU. Zákaz obsahuje výjimky pro tři typy testů a od roku 2013 by mohly být ze zákazu vyjmuty další dva testy (test kožní senzibilizace a karcinogenity) s tím, že se jejich konečný zákaz odsune na neurčito. Měly by být totiž zakázány až poté, kdy k nim bude nalezena příslušná alternativní metoda. Podle závěru pracovních skupin Evropské komise nebudou alternativy pro test kožní senzibilizace dostupné dříve než v letech 2017–2019, pro test karcinogenity nejsou zatím toto datum schopni odhadnout. Více informací naleznete na www.pokusynazviratech.cz/novinky/evropska-komise-se-pokousi-oslabit-zakaz-testovani-kosmetiky-na-zviratech.htm.

Připravily: Barbora Večlová (pokusy@svobodazvirat.cz)
a Veronika Charvátová (alternativy@svobodazvirat.cz)

Kampaň

Proti srsti

DESIGN
AGAINST FUR
Poster Design and Advertising Contest

Nečekaný vývoj zákazu obchodování s tuleňími výrobky v EU

Jak jsme Vás již informovali v pátek 20. srpna 2010 nabyl účinnosti článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady o obchodování s produkty z tuleňů, který určuje podmínky pro uvedení výrobků z tuleňů na evropský trh. Nařízení zakazuje uvádět na trh výrobky z tuleňů.

Nečekaný vývoj nastal ve čtvrtek (19. srpna 2010), kdy zástupci Inuitů a lovců tuleňů podali proti nařízení stížnost u Tribunálu (Soudního dvora EU) s odůvodněním, že zákon by negativně ovlivnil jejich lov tuleňů. K tomuto kroku se rozhodli i přes to, že nařízení obsahuje výjimku pro tradiční lov tuleňů místních domorodých komunit: „Mělo by být povoleno uvádět na trh produkty z tuleňů získávané při tradičních lovech tuleňů pořádaných inuitskými a jinými původními společenstvími, které přispívají k jejich živobytí, pokud jsou tyto lovy součástí kulturního dědictví společenství a produkty z tuleňů se alespoň zčásti používají, spotřebovávají nebo zpracovávají v rámci těchto společenství v souladu s jejich tradicemi.“ (nařízení Komise (EU) č. 737/2010 ze dne 10. srpna 2010, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009 o obchodování s produkty z tuleňů).

Dle vyjádření zástupců Evropské komise nařízení účinnosti nabylo, ovšem dočasně neplatí pro ty, kteří stížnost k soudu podali. Soud stanovil datum pro shromáždění písemných podkladů ke stížnosti na 7. září 2010, slyšení proběhne v následujících týdnech.

Vývoj budeme samozřejmě pečlivě sledovat. Více informací o problematice ochrany tuleňů najdete na www.protisrsti.cz/zachrante-tulene/.

SOUTĚŽ DAF**Oblastní výsledky soutěže Designem proti kožešinám**

Ročník 2010 byl výjimečný rekordním počtem prací zaslaných do soutěže s názvem Designem proti kožešinám (Design Against Fur, DAF). Úkolem studentů středních či vysokých škol je vytvořit originální plakát (případně též animaci) se sdělením, že kožešinová móda je krutá a zbytečná. Tématem roku 2010 byly králičí kožešiny. Neexistuje žádná oficiální statistika počtu králičích zabitých kvůli svým kožešinám, ale odhady hovoří celosvětově až o 100 milionech za rok.

Vítěz „Evropy“ – plakát skupiny studentů z Dánska

V roce 2010 byla soutěž v tvorbě plakátů rozdělena do 4 světových regionů (Velká Británie a Irsko, Evropa a mezinárodní, Rusko a Čína). Vítězné plakáty z těchto regionů pak budou zařazeny do hlavního finále, v němž se rozhodne o celosvětovém vítězi. Souběžně probíhá celosvětová soutěž v tvorbě flashových animací.

Evropská porota, pod jejíž posuzování spadají také práce studentů z České republiky a Slovenska, zasedala koncem května 2010.

Druhé místo regionu (J. Cortese, Austrálie)

Nejvíce ji zaujal návrh skupiny studentů z Dánska: Camille Clemmensen, Signe Andersen a Mai Mi Dahmlos Eriksen. Na druhém místě se umístil Joshua Cortese z Austrálie.

V ruském kole se o první místo podělili Olesya Gorenko (Moskva) a Viktorya Gumanetz (Barnaul).

Na čínskou porotu čeká obrovský kus práce – studenti zde do soutěže zaslali více než 9 000 plakátů!

Hlavního vítěze vyberou členské organizace Aliance za módu bez kožešin (Fur Free Alliance, FFA) na podzim, kdy proběhne také on-line hlasování, v němž můžete zvolit svého favorita také Vy – o aktuálním dění Vás budeme informovat na webu www.dafcr.cz.

Vítěze česko-slovenského kola vybrala porota složená z odborníků v průběhu září. Jednoznačně zvítězil návrh Milana Karase, studenta Soukromé střední uměleckoprůmyslové školy Zámeček, který zobrazuje kouzelnický klobouk s mottem „Simsalakill“. Na druhém místě se umístil Martin Brož a třetí místo obsadila Barbora Hojerová, oba studují na Vyšší odborné škole a Střední umělecké škole Václava Hollara. Stejnou školu navštěvuje také Ondřej Dolejší, jemuž porota udělila ocenění za vynikající zpracování plakátu.

Slavnostní vyhlášení výsledků spolu s vernisáží nové výstavy DAF 2010 proběhne ve čtvrtek 4. listopadu od 18.00 v Kavárně Velryba v Praze. Vítěz obdrží software od společnosti ADOBE a týdenní stáž v reklamní agentuře Scholz&Friends Praha. Večerem bude provázet herec a moderátor Petr Vacek. Návrhy plakátů českých i slovenských studentů si můžete prohlédnout v internetové Galerii na <http://dafcr.cz/soutez/soutezni-plakaty.php>.

Nové kolo DAF 2011 bude vyhlášeno na podzim.

Více informací v českém jazyce najdete na www.dafcr.cz, v anglickém pak na www.inFURmation.com.

Uspořádejte ve svém městě výstavu studentských prací soutěže DAF!

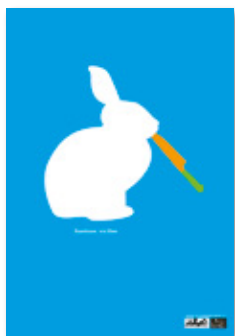
Zdarma nabízíme k zapůjčení 3 mobilní výstavy (z let 2007–2009) obsahující plakáty zaslané do soutěže DAF. Každá výstava zahrnuje přibližně 15 snadno zavěsitelných plakátů (formáty A2 a A3). Pokud byste měli zájem uspořádat výstavu u Vás ve škole, čajovně či jiných prostorách, kontaktujte prosím Lucii Moravcovou (lucie.moravcova@svobodazvirat.cz).

Vítězný plakát česko-slovenského kola od Milana Karase

Ocenění za vynikající zpracování si odnesl Ondřej Dolejší z Prahy

Plakát, který autorce úplně změnil život

Alexandra Mikhailová o tom, jak jí soutěž DAF změnila život

Alexandra Mikhailová se stala v roce 2009 vítězkou česko-slovenského kola mezinárodní výtvarné soutěže Designem proti kožešinám.

Nikdy jsem o soutěžích nějak zvlášť neuvažovala a musím uznat, že jsem na ně měla skeptický názor. V době, kdy jsem posledním rokem studovala propagační grafiku na Střední uměleckoprůmyslové škole Zámeček v Plzni, jsem se setkala s soutěží Design Against

Fur, o které jsem nikdy předtím neslyšela. Účast v soutěži byla zadána jako povinná. Tento úkol mě zaujal, protože jsem k problematice zvířat mohla přispět svým názorem v podobě plakátu.

O osudu kožešinových zvířat jsem před tím věděla hodně, ale pro tvorbu jsem si vyhledala další množství materiálů. Při navrhování jsem se chtěla vyhnout podobnosti s již vytvořenými díly. A samotný nápad pak přišel nečekaně a dnes vím, že byl ten pravý.

Moje vzpomínka na odesílání plakátu je chaotická, jen tak tak jsem se stihla dostat na poštu v posledním termínu a odeslat tvorbu. Ale celou tu dobu mě provázel velmi silný pocit, že mám velkou šanci vyhrát. Věřila jsem a představovala si výhru. Později jsem často nedočkavě kontrolovala webové stránky DAF, abych zjistila, zda už je zvolený vítěz. Uplynula doba prázdnin. V kalendáři už bylo září a já jsem začala chodit do jazykové školy a na soutěž trochu pozapomněla.

Nicméně jsem se dočkala. Jednoho zamračeného dne, ráno při cestě do školy, mi zazvonil telefon. Byl to telefonát ze Svobody zvířat a bylo mi oznámeno, že jsem vyhrála první místo v česko-slovenském kole soutěže. Byla jsem šťastná a velmi ráda na to dnes vzpomínám.

Později také následovalo pár telefonátů od novinářů. Poprvé jsem si šla koupit noviny z důvodu, že v nich byly články o mně. Bylo to zvláštní, nikdy před tím se mi nic takového nestalo. Byla jsem dokonce i v pořadu Chcete mě, ve kterém byla reportáž o DAF. V říjnu jsem byla pozvána do Prahy na večer vyhlášení vítězů, a jelikož mám v říjnu narozeniny, brala jsem to všechno jako naprosto perfektní dárek. Ten večer mi byla předána cena od společnosti ADOBE a obdržela jsem letní týdenní stáž v reklamní agentuře Scholz & Friends Praha, na kterou jsem se velmi těšila! Než jsem nastoupila na stáž, rozvíjela jsem s agenturou kampaň k DAF.

V létě jsem konečně odjela do Prahy s obrovskou zvědavostí. Čekala jsem, že budu nervózní, ale hned po přivítání jsem neměla důvod. Poznala jsem skvělé lidi a ochutnala jsem naprosto novou atmosféru, která mě moc zaujala. Hned jsem pochopila, že bych chtěla patřit k této cool „rodině“.

Velmi jsem si přála v agentuře zůstat, co nejdéle to bude možné, a po uplynutí stáže se mi mé velké přání vyplnilo. Uteklo pár měsíců a dnes už bydlím v Praze a pracuji v Scholz & Friends jako kreativní grafička. A nedávno mě potěšila zpráva, že můj vítězný králíček se objevil na tričkách.

Tímto chci poděkovat agentuře Scholz & Friends a DAF za tuhle obrovskou zkušenost! Závěrem chci povzbudit všechny soutěžící: nebuďte skeptičtí, nemůžete nic ztratit, můžete jen získat. Jsem šťastná, že jsem to tenkrát na tu poštu stihla..

Více informací o soutěži DAF naleznete na www.dafcr.cz.

Připravili: Lucie Moravcová (Lucie.moravcova@svobodazvirat.cz) a Tomáš Popp (tomas.popp@svobodazvirat.cz)

Zajímavosti ze světa

Velká Británie, Wales

Ve Walesu zakázali elektronické obojky využívané k výcviku psů (někdy i koček). Princip elektronického obojku spočívá v elektrickém šoku, který jeho nositel obdrží v případě, že neuposlechne rozkazu. Dle výzkumu, který byl na toto téma prováděn, způsobují elektrošoky zvířatům stres a jsou spojeny s bolestí a strachem.

Zdroj: RSPCA

Španělsko, Katalánsko

Ve středu 28. července 2010 schválil katalánský parlament zákaz býčích zápasů. Zákaz bude v tomto španělském regionu platit od ledna 2012.

Zdroj: WSPA

Kanada

V roce 2010 bylo nahlášeno „pouze“ 66 509 zabitých tuleních mláďat, což je o dost méně než kvóta pro odlov, kterou pro letošek stanovila ministryně Gail Shea na 330 000. Je to již druhý rok v řadě, kdy se počet zabitých tuleňů dramaticky snížil. V loňském roce bylo zabito přibližně 72 000 tuleňů. Evropský parlament přijal v květnu 2009 zákaz uvádění výrobků z tuleňů na trh EU, který nabyl účinnosti v srpnu letošního roku. Představitelé Inuitů a lovců tuleňů však proti němu podali stížnost. Pro aktuální vývoj sledujte www.protisrsti.cz/zachrante-tulene/.

Zdroj: IFAW

USA/Velká Británie

Sir Paul McCartney, bývalý člen legendární skupiny The Beatles, se veřejně postavil proti záměru NASA (National Aeronautics and Space Administration, Národní úřad pro letectví a kosmonautiku) použít tucty kotulů veverovitých (malá opice z čeledi malpovitých) ke krutému testování radiace. McCartney poslal NASA otevřený dopis, v němž jej žádá, aby v rámci výzkumu neprováděl pokusy na zvířatech.

Zdroj: Ecorazzi.com

JAR, Kapské město

Kapské město se stalo prvním africkým městem, jehož radní se oficiálně přihlásili k jednomu bezmasému dni týdně. Komise pro zdraví návrh organizace CIWF (Compassion in World Farming) odhlasovala v dubnu tohoto roku. Projekt pak slavnostně zahájil starosta Kapského města Alderman Dan Plato v červenci.

Zdroj: CIWF

Připravila: Lucie Moravcová (Lucie.moravcova@svobodazvirat.cz)

Veganské recepty

Celozrnný bio kuskus s grilovanou zeleninou a indickým kořením

Ingredience pro 4 osoby: kuskus 200g, paprika 100g, cuketa 100g, lilek 100g, cibule červená 100g, česnek 3 stroužky, rajče 1 kus, olivový olej, zel. vývar 250 ml, sůl, pepř, meat masala, petržel kadeřavá (listová)

Na olivovém oleji ohrilujeme cuketu, papriku, lilek a cibuli nakrájené na malé kostičky. Přidáme na kostičky nakrájené rajče a česnek a společně chvíli dusíme, osolíme, opepříme a přidáme koření meat masala. Do vzniklé směsi zarestujeme kuskus a zalijeme zeleninovým vývarem, přivedeme k varu, přikryjeme poklicí a odstavíme. Po cca 5 minutách sundáme poklici, kuskus promícháme, necháme ho odpařit, přidáme nasekanou petržel a podáváme.

Pro zpestření můžeme přidat fazolové boby nebo cizrnu a kuskus posypat opraženým sezamem.

Houbové krupeto z bio lámanky a žampionů z domácí farmy

Ingredience pro 4 osoby: malé kroupy (nebo kroupová lámanka) 400g, žampiony 250g, cibule 150g, česnek 6 stroužků, zeleninový vývar 250g, olivový olej, sůl, pepř, mletý kmín, petržel kudrnka (listová)

Kroupy si uvaříme do měkka, přecedíme a propláchneme vodou. V kastrolu si na oleji zpěníme cibulku, přidáme nadrobno nakrájené žampiony, olivový olej, česnek a kmín. Společně orestujeme, přidáme kroupy, zeleninový vývar a krátce provaříme. Před podáváním vmícháme nasekanou petrželku a podáváme. Podáváme samotné, nebo se zeleninovými saláty, pro zpestření můžeme do krupeta přidat kořenovou zeleninu a pórek.

Připravil: Václav Pach (šéfkuchař restaurace Purkmistr v Plzni)

Distribuce Svobody zvířat

Pro členy SZ platí 10% sleva na všechno prodejní zboží. Nákupem výrobků z našeho e-shopu podpoříte činnost naší organizace. Další informační materiály naleznete na www.svobodazvirat.cz.

Pro rok 2011 jsme opět připravili benefiční kalendář

Podpořte naši práci a pomozte nám chránit zvířata!

Chcete se stát členem Svobody zvířat a být pravidelně informován o novinkách z oblasti ochrany zvířat? Stačí vyplnit elektronický formulář na stránce www.svobodazvirat.cz/zapojte-se/stante-se-clenem.htm. Roční členství stojí pouze 300 Kč (tj. 25 Kč/měsíc) a zahrnuje mnoho výhod. Více informací nejen o členství, ale i o dalších možnostech zapojení do ochrany zvířat naleznete na tomto odkazu: www.svobodazvirat.cz/zapojte-se/.

Členství můžete také darovat. Nabízíme Vám dárkové poukázky v hodnotě 300 Kč (roční členství), 600 Kč (členství na dva roky) nebo 1 500 Kč (členství na pět let), které si můžete objednat na e-mailu clenstvi@svobodazvirat.cz, případně volejte na 736 766 188 (Lucie Moravcová).

Naši práci můžete podpořit také finančně. Stačí zaslat jakoukoli částku na účet č. 235379860/0300. Výhodným způsobem podpory je nastavení měsíčního trvalého příkazu na Vašem účtu na jakoukoli částku, tak nás budete moci pravidelně podpořit a nebude Vás to stát žádný čas ani úsilí. Za jakoukoli formu podpory moc děkujeme!

DMS pro Svobodu zvířat

Svoboda zvířat se zapojila do unikátního projektu dárcovských SMS zpráv. Podpořit ochranu zvířat je tak nyní ještě jednodušší.

Svobodě zvířat můžete pomoci také odesláním dárcovské SMS ve tvaru **DMS SVOBODAZVIRAT** na telefonní číslo **87 777**. Cena DMS je 30 Kč, Svoboda zvířat obdrží 27 Kč. Přispívat můžete také pravidelně každý měsíc po dobu jednoho roku. Stačí odeslat SMS ve tvaru **DMS ROK SVOBODAZVIRAT** na číslo **87 777** a každý měsíc Vám bude automaticky odečtena částka 30 Kč. Více na www.darcovskasms.cz.

Chcete být pravidelně informováni o ochraně zvířat, činnosti Svobody zvířat a chystaných akcích?

Zašlete svoji e-mailovou adresu na info@svobodazvirat.cz a my Vám budeme zdarma každé 2 měsíce zasílat pravidelný elektronický Newsletter s novinkami z naší činnosti i ze světa zvířat.

Pokud máte účet na MySpace, můžete zde nově nalézt také Svobodu zvířat – www.myspace.com/svoboda.zvirat.